

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Censibvs, Exactionibvs, Et Procurationibus. Titvlvs X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](#)

mundi partibus plurimæ sunt mulieres, quæ similiiter vulgo beguinæ vocatae, segregatae, quandoque in parentum, aut suis, interdum vero in aliis, aut conductis sibi communibus domibus insimul habitantes, vitas deducunt honestas, ecclesiæ de nocte frequentant, dioecesis locorum, & parochialium ecclesiæ rectoribus reverenter obediunt, curiositatem disputandi, aut auctoritatem, seu temeritatem potius prædicandi, nullo modo libi usurpant, nec se vel alias seu alios quoslibet præmissis opinionibus, erroribusque involvunt: nec illa super his est aut fuit hactenus nota seu suspicio contra eas, quæ ipsas dissimiles à luce sua constringeret, ut nullis earum, quæ perpetuam fidei Domino continentiam devoverent, occasio præbeat ad lapsum: & ne periculis, dannis, & scandalis plurimis, quæ proinde veniunt, sequentur, pro provisio ecclæsæ moderna occupentur: beguinæ hujusmodi inculpabiles (ut præmittitur) nec suspeccias sub prohibitione & abolitione præmissis (quia de ipsis prædecessor noster præfatus nullatenus sensisse dignitatum) de fratribus nostrorum consilio declaramus & volumus non includi: Locorum ordinarii nihilominus injungentes, ut eas sub peccatu hujusmodi, nullatenus molestatæ permittant. Et si quid forsitan ex hoc in bonis aut iuribus à quibuscumque conera eos attentatum est haftenuit, vel attentari contigerit in futurum, per illos predictos ordinarios austro. in statum reduci debitum volumus: Invocato (si opus fuerit) auxilio brachii a seculari. Ceterum statum beguinarum hujusmodi, quas esse permittimus (nisi de his per sedem Apostolicam alter ordinatum extiterit) nullatenus ex præmissis intendimus approbare. Locorum autem ordinarios, & alios, ad quos prædicta spectabunt, curam peregrinem & sollicitudinem debitam præcipimus adhibere, ne præmissarum sequentes invia, & ipsarum actus temerarios imitando, præmissis erroribus, & disputatione & prædicacionum temeritatibus se involvant: eas, quæ contra prædicta præsumperint, per censuram ecclæsticam (appellatione postposita) compescendo. Porro mulieres, quodeunque nomen habentes, quæ de illis, ex quibus prohibito præcesserit, culpabiles se reddiderit, aut merito, notabiles vel suspectæ esse, si statum vel habitat quoque modi mutaverint, vere sub prædicta decernimus remanere censura: & taliter contra eas, per illos, ad quos pertinet, procedi volumus & mandamus, quod ab errore de more revocatae, non ultra inficiant sanas oves.

DE CENSIBVS, EXACTIONIBVS, ET
PROCURATIONIBVS.

TITVLVS X.

CAP. VNICVM.

Taxa præservatione, pabula chartaria, & subsidium chartarium. Salvi prærogativa, conventiones, constitutio, & prescriptio, & indemnitate pauperum: ubiibz contravenient, puniri transgressore, & eorum familiare, &c. Et locars debet sub rubrica, de censibz, & procurationibz.

Benedictus XII. Episcopus, servus servorum Dei, ad
perpetuum rei memoriam.

Vas electionis Paulus Apostolus egregius predicator, se, & eos qui secum erant, propriis manibus exhibebat, ut pseudo & subdolis operatis sub prædicationis specie lucra sectantibus locum præcluderet, & his, quos ipse pauebat pabulo verbi Dei, non existaret onerulus. Sane licet circa mode-

a Brachium seculare potest quandoq; ab ecclæsia invocari.
c. i. de off. ord. in antiqu.

siam in exigendis procurationibus obseruandis i predecessoribus nostris Romanis Pontificibus subiuncta & manaverint instituta, quia tamen (sicur experientia cert) nonnulli prælatorum, neconon diœcesis nomina, vel legatorum Apostolicæ sedis, de quibus nullum ciuent mentionem exprefse, si se reddiderint & redirent in dictum procurationum exactiōibus eos, ut oppresi subditi hujusmodi onera nequeant portare: & viiūm longi temporis brevis hora consumat. Nos attendent, quod parentes debet invocari filii, non delitus fastidiosis eorum habitationem afforbere: ac cupientes pro diversitate condicione visitantium prælatorum & Provinciarum, scilicet ecclæsticarum etiam facultatum, cerum modum iustitiam visitantibus, & suppontabilem visitans in præcis fore de cetero obseruandum: de fratribus notis consilio præfatis constitutionis edito dictionis, quæ cum in Francia, Navarre, Majoricam regni, ac Provincias, & partibus adjacentibus, & in vicinie eius neconon in Delphinitu, Burgundia, Sabaudie, Imerica, & Forcalquieri comitatibus, Archiepiscopio Ascopi, ac alii prælati & personæ ecclæsticæ, quæ id de jure vel confuetudine competit, suos subditi personaliter visitabunt: Idem Archiepiscopi & i. i. suffraganeorum: suorum cathedralibus ecclæsias pro curatione unius diei, five in viciuibus, five in viliuibus in pecunia, ultra trecentorum: à monasteriis & alijs ecclæsias, vel prioratibus secularibus vel regularibus, habentibus collegium vel conventum ducentorum vel pluriū personarum, ultra ducentorum: quinquaginta. Ab habentibus vero pauciorum personalium collegium seu conventum, & quibuslibet alijs ecclæsias, prioratibus & locis, ultra ducentorum. Ab ecclæsias cathedralibus, habentibus collegium vel regularibus, ultra ducentorum: Ab monasteriis vero & ecclæsias alijs, regularibus vel regulariis, habentibus collegium vel pluriū personarum, ultra centorum quinquaginta. Ab habentibus vero pauciorum personarum collegium seu conventum, & quibuslibet alijs ecclæsias, prioratibus & locis, ultra centrum: Ab ecclæsias alijs, prioratibus & locis, ultra centrum: Abbates quoque a monasteriis vel prioratibus regularibus collegium duodecim vel pluriū personarum, ultra centum: Ab alijs quoque habentibus non collegio, ac ecclæsias, prioratibus & locis quicunque ultra centrum: Archidiaconi quoque, ultra xxxv. Arzobispes quoque, ultra viii Turonens. argenti valorem regi eis præsumant. Si vero præfati Archiepiscopi, priapi, & personæ ecclæsticæ ex privilegio Apostoli per vias visitare, & procurations recipere valeant in pecunia numerata: Idem Archiepiscopi a suis & suis cathedralibus ecclæsias, ultra centum & xx. à monasteriis vero & ecclæsias alijs, à prioratibus secularibus & regularibus, habentibus collegium duodecim vel pluriū personarum, ultra centum. Ab habentibus vero minus collegio, & quibuslibet alijs ecclæsias, prioratibus & locis, ultra xxx. Episcopi etiam ab eisdem ecclæsias, monasteriis, prioratibus, atque locis, ultra xxxx. Abbatibus ultra lx. Archidiaconi, ultra xxx. Turonens. argenti valorem, non recipiant quoquo modo. In Alemania, Anglia, Hungaria, Bohemia, Polonia, Norvegia, Dacia, Scotia, & Svecia regni, terris, ac Provinciis, & partibus eisdem adjacentibus Archiepil. & Episc. alii quoque prælati, & personæ ecclæsticæ, cum (ut præmissum) personaliter visitabunt, idem Archiepil. & Episc. etiam præ-

maies existant, à suis, vel suffraganeorum suorum ecclesiis cathedralibus, & personis eorum pro procuratiōe unius diei, five in vītualib⁹: five à volentibus in pecunia, ultra centum & viginti. A monasteriis vero & aliis ecclēsiis, prioratibus, secularibus vel regularibus, habentibus collegium duodecim vel plurimum personarū, ultra CC. & LX. ab aliis vero monasteriis, ecclēsiis, seu prioratibus minus collegium habentibus, aliis quoque ecclēsiis, prioratibus & locis, ultra ducentorum & viginti. Episcopi etiam a cathedralibus ecclēsiis, ultra ducentorum & viginti. A monasteriis vero & aliis ecclēsiis & prioratibus, secularibus vel regularibus, habentibus collegium duodecim vel plurimum personarū, ultra C. & LXXX. Ab habentibus vero collegium minus, & quibuslibet aliis ecclēsiis & prioratibus atque locis, ultra centum & quinquaginta. Abbates insuper a monasteriis, prioratibus, seu ecclēsiis habentibus collegium XII. vel plurimum personarū, ultra centum. Ab habentibus vero minus collegium ac ecclēsiis, prioratibus, & aliis locis quibuslibet, ultra LXXX. Archidiaconi vero, ultra quinquaginta. Archipresbyteri etiam, ultra decem. Turonen. argenti valorem recipere non proualent. Si vero idem Archiepiscopi, Episcopi, & Prałati, ac personae ecclēsiaſticas ex privilegio Apostolico per alios visitare, & procuratiōes recipere valeant in pecunia numerata, dicti Archiepiscopi, eiusmodi primates existant, ab hismodi ecclēsiis, monasteriis, prioratibus, atque locis, ultra centum. Episcopi, ultra octoginta. Abbates ultra LX. Archidiaconi, ultra XXX. Turon. argenti valorem pro procuratiōe qualiter unius diei recipere non proualent. In Castella quoque, Legionis, Aragonia, & Portugalia regnis & dominis, terris & provinciis Regum Castellæ, Aragonia, & Portugallia, & partibus adiacentibus etiam vicinis eisdem, excepto Sardinia & Corsica regno, Archiepiscopi, Episcopi & Prałati, ac personae ecclēsiaſticas, cum (ut primitur) personaliter visitabunt, idem Archiepiscopi a suis & suffraganeorum suorum ecclēsiis cathedralibus, pro procuratiōe unius diei, five in vītualib⁹, five à volentibus in pecunia ultra centum & quadraginta: à monasteriis vero & ecclēsiis aliis, ac prioratibus secularibus vel regularibus, habentibus collegium duodecim vel plurimum personarū, ultra centum & viginti. Ab habentibus vero minus collegium, aliisque ecclēsiis, prioratibus atque locis, ultra centum. Episcopi etiam a cathedralibus ecclēsiis ultra centum: à monasteriis vero & prioratibus secularibus vel regularibus, habentibus collegium duodecim vel plurimum personarū, ultra centum & viginti. Ab habentibus vero minus collegium, aliisque ecclēsiis, prioratibus atque locis, ultra centum. Episcopi etiam a cathedralibus ecclēsiis ultra centum: à monasteriis vero & prioratibus secularibus vel regularibus, habentibus collegium duodecim vel plurimum personarū, ultra centum & viginti. Ab habentibus vero minus collegium, aliisque ecclēsiis, prioratibus atque locis, ultra centum. Episcopi etiam ab eisdem suis vel suffraganeorum suorum ecclēsiis cathedralibus, pro procuratiōe unius diei, five in vītualib⁹, five à volentibus in pecunia ultra centum & quadraginta: à monasteriis vero & ecclēsiis aliis, ac prioratibus secularibus vel regularibus, habentibus collegium duodecim vel plurimum personarū, ultra centum & viginti. Ab habentibus vero minus collegium, & ecclēsiis aliis, prioratibus, five locis, & subditis quibusunque, ultra vigintiocto. Episcopi quoque a suis cathedralibus, & quibuslibet aliis ecclēsiis, monasteriis, prioratibus atque locis, ultra viginti. Abbates etiam ultra decem, necon Archidiaconi ultra quinque Turon. argenti valorem recipere non proualent. Ita, quod expensæ seu sumptus universi, seu taxatio pecunia hujusmodi procuratiōis totius diei, videlicet in pecunia, vel vītualibus & necessariis aliis, prædictam summam vel valorem aliquatenus non excedat: nec ultra dictas summas vel taxationes seu valores carum prætextu cuiusvis consuetudinis, vel alias, vel ab ipsis prælati vel familiaribus earundem quicquam exigere vel recipere licet etiam à volentibus, quando ex conventione vel consuetudine minus solvere conuerint, quod proper prædicta non plus solvant. Illud quoque quod de Archidiaconi superius diximus ordinandum, locum habere volumus etiam in decanis, prepositis, aliisque personis ecclēsiaſticas superius non expressis, quibus visitatiōis officium & procuratiōis recipio ex privilegio sedis Apostolica, vel de jure seu consuetudine competere dignoscuntur: Decanis ruralibus duxat exceptis, qui in aliquibus regionibus Archipresbyteri nominantur, circa quos in receptione hujusmodi procuratiōis, id quod supra statutum est: de aliis Archipresbyteris, volumus observari. Nostri tamen intentionis exigit, quod si ex conventione, vel consuetudine, tam ecclēsia cathedralis, quam collegiatæ & aliæ qualibet secularis, ac etiam monasteria, prioratus conventionalis, & loca alia quavis ecclēsiaſticas, earumque capitula, collegia seu conventus, rectores etiam & pedita, prælati quibusvis suis visitantibus (ut prefertur) minus debant, vel conuerint; quam per nos superius est statutum, ad solvendum ultra conventionem vel consuetudinem hujusmodi nullatenus adstringantur, sed super his circa eos consuetudo & conventione hujusmodi obseruantur. Hujusmodi

0000 5

etiam moderationes & taxationes ad prałatos quoslibet, qui prætextu cujusvis consuetudinis in monasteriis, sive locis alius ecclesiasticis gratis recipiantur ad publum charitatis, extendimus & etiam prorogamus: proviso nihilominus, quod in locis quibuslibet, secundum quod major vel minor rerum copia fuerit in eisdem, nec non juxta maiorem vel minorem personarum & evanionum numerum hujusmodi visitantium, expensarum majorum vel minorum debita moderatione tenetur: ita tamen, quod maiores expensa non excedat summan superioris limitataam. Insuper prædictis omnibus Archiepiçopis, primatibus, Episcopis, & aliis superioris nominatis visitantibus, ne ultra conventionem vel consuetudinem hujusmodi circa personas, & loca ubi fuerint, nec ultra moderationes & taxationes prædictas, quicquam presumant recipere, districtiis nihilominus inhibemus. Volentes etiam constitutionem præsentem per adiectione juvari, statuimus, quod si dicti visitantes per se vel (si ex privilegio eis competat) per alios visitationis officium exercerent, & procurations receperint (ut præfetur) ipsi vel familiares eorum ultra taxationes prædictas, aliquid scienter exegerint, vel receperint etiam à volente, duplum ejus, quod ipsi idem prelati, vel eis scientibus aut ratum habentibus eorum familia, taliter exegerint vel receperint, intra duos menses post receptionem seu scientiam hujusmodi ecclesias, monasteriis, & aliis locis à quibus illa receperint, restituuntur. Si vero dicti prelati per alios visitantibus, si, qui pro eis visitationibus officium exercerunt, per se vel alios ultra moderationes seu taxationes prædictas quicquam exegerint, seu receperint etiam à voluntibus duplum ejus, quod ultra receperint, ecclesias & monasteriis vel locis aliis, à quibus id receptum fuerit, intra prefatum terminum restituere tenentur. Alioquin exzunc dicti prelati, qui ultra moderationes & taxationes prædictas, seu conventionem vel consuetudinem, hujusmodi receperint in pecunia numerata, duplum ipsum sildem ecclesias, monasteriis, sive locis ultra dictum tempus restituere differentes, ingressum ecclesias sibi novi hujusmodi (ut præmititur) exercentes, ab officio & beneficio noveri, se suspenso: quoque gravatis ecclesias, monasteriis, sive locis de hujusmodi duplo plenariam satisfactionem impendant. Adiecientes constitutioni præsenti, quod si quis de familia prelati personaliiter visitantis, aliquid ultra moderationes & taxationes prædictas per se vel alios prelato ignorante, nec ratiocinio habente receperit ab ecclesias, monasteriis, & locis aliis visitatis, duplum ejus, quod ultra receperit, de suo proprio intra duos menses post receptionem hujusmodi ecclesias, monasteriis, & locis aliis, à quibus illa receperit, reddere tenentur: Alioquin extime recipiens, si clericus fuerit, tam diu ab officio & beneficio sit eo ipso suspensus: Si vero laicus, tandem ingressum ecclesias sibi noverit interdictum, & à communione Eucharistia ipso facto noverit se suspensus, donec de duplo hujusmodi gravatis ecclesias, monasteriis, sive locis fatus fecerit cum effectu: Nulla eisdem ultra moderationes & taxationes prædictas recipientibus in his donantum remissione, liberalitate, vel gratia valitura. Ceterum moderationes & taxationes hujusmodi in illis locis voluntas observari, in quibus id fieri poterit secundum ecclesias, monasteriis, vel loci alterius facultates. In aliis autem tantam præcipimus modestiam adhiberi, quod per hac, qua ad exonerationem locorum ecclesiarum statuendam providimus, non doleant se gravari: nec per hoc dicti prelati exigendi amplius quam ipsi subdit pati posse intindant sibi existimur potestare. Præmissis quoque adjicendo statuimus, quod si dicti prelati, vel aliquis eorum ex Apostolica iudicentia, vel consuetudine, seu ex jure, petant sibi ab ecclesias, monasteriis, & locis aliis,

etorumque capitulis, collegiis, vel conventibus, monibus, seu personis moderativum, seu charitativum ieiendum exhiberi: non possint à singulis ecclesiis, monachis, sive locis pro subfusio hujusmodi ultra petere, sed capere (etiam a voluntibus) nisi quantum ascenderet singulari procurations, in pactum per nos superius modum, quas idem prelati possent recipere, quando a privilegio per alium visitarent. Post Tuncore, probetos, tales fore intelligimus, quod XII. ipso unum florenum auri boni puri, & legalis ponderis, annui Florentini. Per constitutionem autem bipunctum nolumus, quod prædicti prelati, vel alii, quibus visitationis officium, & procurationum receptio ex prima sedis Apostolica, vel alia de confusione vel de usurpatione dignoscantur, jus visitandi, seu procurationis recipiendi, sibi valeant vindicare. Nec per constitutionem eandem alius constitutionibus super premis, per prædecessores nostros dum editis, quod alia comebitur in eis, aliquatenus derogetur. Insuper Abbatum Clericorum ordinis, sua monasteria visitantes, sibi quodam constitutione nostra nolumus comprehendendi, cum sunt per aliam constitutionem nostram dexterorum litterarum providendum. Nulli ergo omnino homines sicut hanc paginam nostram constitutionem, intentione, inhibitionis, adiectionis, & præceptis ac voluntatis significare, vel ei auctu temerario contraire. Si quis sumplice attentare præsumperit, indignationem omnipotenti Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ipsius invenerit incusurum. Datum Avignon. XV. Calend. Iunii. Pontificatus vero nostri Anno 2.

DE CELEBRATIONE MISSARVM.

TITVLVS XI.

CAP. VNIC.

Narratis perturbationibus plurimi, que ecclesia præfusa hereticos inferni, ordinat Romanus Pontifex, quod omnes celebrantur, in quibus devotus oratur, certe propter hanc copia Deum effundantur. Et ut Christiani ad id suorum progenientis dies indulgentiarum cunctis hoc facilius degere, quod sub hoc sit, apie potuisse licet utrari certum est.

Iohannes XXII.

DISCIPVLORVM Christi a gallo ad orientem, ut in pelago hujus mundi prope Regem ad divinum confugium recesserunt decesserunt. Aliquid commotione maris non grande facta, ut filius naviculam in quam IESVS legatus veniret, operirent, Christum dormientem vocos extinxerunt, supplicibus, & adversus ingruentes tempestate impetus ab eo salutis praeditum postulauit. Cum igitur ilium comprehendit, videamus (quod dicitur testem) pacis amuli, zizaniorumq[ue] fructu[m] malitia præstans, discordiarum flatibus concitat, eumque filius adeo elevans, quod quasi operantiplam rotat, hereticos infupere ecclesiam ipsam cernamus, & tristitiam scindant, multipliciter laborent. Cum fratres nostris deliberatione præbabit diligent, expectemus (imo necessarium potius) affitamus, ut adiuvemus, ad dexteram Patris redire in excelsum, qui caput congregationis ejusdem, cuique potestas omnis, in celo, quam in terra noscitur tradita, eisque venti, mari obsecundant, & levem cum manibus corda

a Luc. s. b Vide Tauricrem, in somma de eccl. s. cap.

c Luc. 8.